

Молошний Руслан Миколайович,
*магістрант кафедри професійної освіти та
технологій сільськогосподарського виробництва
Глухівського НПУ ім. О. Довженка*

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЯК КОМПОНЕНТ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДО ЗДІЙСНЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сьогодні вища освіта зіткнулася з рядом викликів, як от розвиток інновацій, інтеграція українського освітнього простору в європейський та світовий освітні простори, а також створення умов для підготовки та творчого зростання фахівців. Це включає формування можливостей для самореалізації професіоналів, які мають високий рівень професійної майстерності, інтелектуального розвитку, загальну та професійну культуру, здатні підвищувати свою компетентність у професійній діяльності.

На даний момент підготовка у закладах вищої освіти педагогічного профілю не зовсім відповідає сучасним вимогам до формування готовності майбутніх педагогів до здійснення професійної діяльності. Для вирішення цього питання необхідно виконати систематичну роботу, спрямовану на створення педагогічних умов, які забезпечать оптимальне подолання цієї проблеми, та які врахують сучасні умови і фактори. Ключовим є визначення низки педагогічних умов, які позитивно впливатимуть на ефективність формування готовності майбутніх педагогічних працівників до їх професійної діяльності.

Формування професійної готовності у майбутніх педагогів є складною і багатокомпонентною системою, яка охоплює різноманітні аспекти їхньої підготовки. Ця система націлена на значне підвищення ефективності підготовки майбутніх педагогів шляхом забезпечення стійкої і мотиваційно наповненої освітньої атмосфери. Важливий акцент робиться на пробудженні потреби не тільки в отриманні професійних і наукових знань, але й в особистісному розвитку через виховання та самовиховання духовно-моральних цінностей, які необхідні для успішної педагогічної діяльності. Як бачимо, ця система ставить за мету комплексний розвиток майбутніх педагогів, допомагаючи їм не лише оволодіти необхідними знаннями і вміннями, але й сформувати гармонійні особистісні якості, які сприятимуть їхньому професійному становленню.

Аналіз сучасної науково-педагогічної літератури свідчить про те, що термін «педагогічні умови» ще не отримав чіткого визначення. Відтак, його необхідно формулювати залежно від теми, цілей і завдань конкретного дослідження.

У психології «умови» розглядаються як набір факторів, що можуть впливати на розвиток певних психічних явищ, опосередкованих активністю індивіда чи групи.

З огляду на загальнофілософське та психологічне розуміння, можна стверджувати, що «умови» повинні відображати суттєві риси досліджуваного об'єкта і процесу, впливаючи на їх якість і результативність.

У сучасній дидактиці термін «умова» стосується факторів і компонентів навчального процесу, які підтримують успішне навчання. Педагогічні умови є ключовими для досягнення саме освітніх цілей. Цей термін вивчався в роботах таких науковців, як Л. Горбатюк, І. Мороз, Л. Дольнікова, П. Олійник, І. Шимко, І. Підласий та інші.

У психологічному контексті це означає ситуації, які впливають на формування і розвиток педагогічних явищ та систем.

Ольга Братанич визначає педагогічні умови як об'єктивні можливості, що включають зміст, методи та організаційні аспекти педагогічного процесу, необхідні для досягнення поставленої мети [1, с. 76].

У загальному розумінні термін «педагогічні умови» охоплює різноманітні фактори, що відносяться як до зовнішнього, так і до внутрішнього середовища, і безпосередньо впливають на здобуття навчальних цілей та результати освітнього процесу. Дослідники,

такі як А. Алексюк, А. Аюрзанайн і П. Підкасистий, серед зовнішніх факторів виділяють місце проведення занять, куди можна віднести наявність та якість класних кімнат, специфіку їх освітлення і вентиляції, а також кліматичні умови, такі як температура та вологість у навчальних приміщеннях.

Суттєву вагу мають і соціальні взаємодії між викладачами та студентами, які створюють атмосферу співпраці чи напруги, і об'єктивність у системі оцінювання знань, що безпосередньо відображається на об'єктивності та справедливості виявлення рівня підготовки студентів. Внутрішнє середовище включає сукупність індивідуальних особливостей студента: це може бути його фізичний стан, зокрема здоров'я, характерологічні риси, які впливають на сприйняття інформації, рівень мотивації до навчання, попередній досвід, знання в галузі предмету, а також наявні навички й уміння застосовувати теорію на практиці. Усі ці фактори дієво формують освітній процес і зумовлюють підходи до його вдосконалення [2, с.85].

Аналіз наукової літератури дозволяє зрозуміти, що поняття «педагогічні умови» розглядається як складна система, яка охоплює різноманітні об'єктивні можливості, умовності та певні форми, методи і фактори. Вона включає як матеріальні умови, так і реальні ситуації, а також спеціально створені обставини, які разом впливають на формування та розвиток професійних і особистісних характеристик майбутніх педагогів професійного навчання.

Цей процес супроводжує освітньо-виховний процес, який розглядається як сукупність об'єктивних можливостей і ситуацій, що структуровані у певний спосіб і спрямовані на досягнення конкретних педагогічних цілей. Для того, щоб ефективно сформулювати цю готовність, необхідно визначити певні педагогічні умови. Зокрема, важливу роль відіграють такі структурні елементи: мотивація студентів, постійне оновлення змісту навчальних дисциплін, відповідність змісту і організації педагогічної практики сучасним вимогам. Важливо також зосередитися на індивідуальному підході викладачів у взаємодії зі студентами, впроваджувати інноваційні технології в навчальний процес, активно залучати студентів до пізнавальної діяльності та створювати емоційно комфортне навчальне середовище. Ці аспекти є вирішальними для ефективного розвитку майбутніх фахівців.

Педагогічні умови створюють необхідні передумови для формування всіх компонентів готовності майбутнього педагога професійного навчання: сприяють формуванню теоретичної готовності, формуванню творчого підходу до роботи, активному залученню студентів до навчального процесу, розвитку комунікативних навичок, використанню сучасних технологій у навчальному процесі, розширюють кругозір майбутнього педагога, розвивають практичні навички, підвищують ефективність навчання, викладачі виступають зразком для наслідування, передають свій досвід і знання студентам, впливають на формування цінностей і переконань майбутнього педагога.

Таким чином, педагогічні умови виступають вагомим компонентом у формуванні готовності майбутніх педагогів, які спеціалізуються на професійному навчанні, до успішного здійснення їхньої майбутньої професійної діяльності. Цей аспект вимагає не лише фундаментального розуміння теоретичних знань, але і розвинених практичних навичок, котрі дозволять майбутнім фахівцям застосувати отримані знання в реальних умовах навчального процесу. Важливою є не лише підготовка в аудиторії, але й здатність адаптуватися до різноманітних викликів та ситуацій, що можуть виникати під час здійснення професійної діяльності.

Список використаної літератури

1. Братанич О.Г. Педагогічні умови диференційованого навчання учнів загальноосвітньої школи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09. Кривий ріг, 2001. 238 с.

2. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання:
Навч. посіб. / А.М.Алексюк, А.А.Аюрзанайн, П.І.Підкасистий, В.А.Козаков [та ін.]. Київ:
ІСДО, 1993. 336 с.